

Tweedehands liefde

Liefde is blind, dat kun je goed merken. Ik zal niet gauw de meewarige blik vergeten die een vriendin me toewierp toen ik blij zuchtte dat ik zo'n knappe verloofde heb. Zij heeft een onooglijke veertiger die op zijn treurige hangwangen een gazon heeft geschoren in het verlengde van zijn snor, in de hoop dat het geheel op een ferme circusdirecteurenknevel lijkt. Behalve blind is de liefde ook nog geestelijk gehandicapt. Mannen worden verliefd op allerakeligste vrouwen, vrouwen verliezen hun hart aan slapjanussen, aan gewelddadige griezels.

Het onverstandigste dat een vrouw kan doen is verliefd worden op een getrouwde man. Dat weet ze best, ze heeft het van jongsaf aan geleerd: geen snoep aannemen van vreemden en niet verliefd worden op een getrouwde man. Toch gebeurt het.

Het is een ziekte, vermoedelijk een virusbesmetting en vooral vrouwen zijn vatbaar. Als een man verliefd wordt op een getrouwde vrouw blijft de schade beperkt. Hij zal misschien wat stil zijn, hij drinkt wat meer of schrijft gedichten, maar over het geheel genomen blijft hij intact. Voor een vrouw is het anders. Ze verandert en gaat steeds meer lijken op alle andere vrouwen die een verhouding met een getrouwde man hebben.

In het begin is ze gelukkig. Ze heeft, net als de prins van Doornroosje, iets in hem doen ontwaken wat daar al jaren lag te snurken tussen de andijvie en de zondagse ver-

veling. Ze ziet hoe haar liefste in haar armen tot leven wordt gewekt, hoe hij steeds hartstochtelijker wordt. Ze kan toveren! Het enige dat ze niet kan beïnvloeden met haar magische krachten, is zijn huwelijk. Dat houdt onwrikbaar stand. Misschien belooft hij haar dat hij zal scheiden, misschien bezweert hij haar dat er niets meer is tussen hem en zijn vrouw. Ik heb zelfs gehoord van mannen die dat zeiden terwijl hun vrouw zojuist van de dokter had gehoord dat ze zwanger was.

Naarmate de verhouding met de getrouwde man langer duurt, wordt het leven van de schaduwverloofde somberder. Haar leven wordt bepaald door zijn beschikbaarheid, haar gedrag door dat van zijn vrouw: in géén geval mag ze op haar lijken. Ze mag dus niet claimen en niet klagen. Ze moet opgewekt zijn en knap om te zien. Ze is immers zijn vrije tijd? Nee, het leven van een vrouw die een verhouding heeft met een getrouwde man is geen pretje en het duurt zo lang. Door het eindeloze verblijf in de wachtkamer van het geluk groeit het verlangen en wordt het steeds moeilijker om onder ogen te zien dat het nooit wat zal worden. Als ze na jaren besluit voor zichzelf te beginnen, weet ze een ding zeker: nooit meer een getrouwde man.

Dat dacht ik ook en ik was zelfs nog verstandiger: zeker geen getrouwde man met een kind. Vervolgens werd ik verliefd op een gescheiden man met twee kinderen. Die kinderen woonden bij hun moeder en alles leek goed geregeld. Maar het viel tegen. Zolang de gescheiden man zich à la carte vermaakte met vriendinnen was er niets aan de hand. Zijn ex-vrouw zorgde voor het gezin en als hij op bezoek kwam, hing hij de schilderijtjes op en repareerde de stofzuiger.

Alles werd anders toen ik in zijn leven kwam. Zijn vrouw begon een guerrilla. En reken maar dat vrouwen gemeen kunnen zijn als het om een man gaat. Het is een wonderlijk gevecht dat nog het meest doet denken aan lummelen. Lummelen is een balspelletje waarbij twee mensen over het hoofd van een derde heen elkaar een bal toespelen. De man is de inzet van de strijd, hij is onmisbaar maar niet belangrijk. De ex en ik vochten over zijn hoofd heen om de hegemonie.

Zij won. Dat is meestal het geval als er kinderen bij betrokken zijn. Als je eenmaal dertig bent, krijg je de mannen niet meer nieuw. Ze hebben een gezin, een vriendenkring, een huis, een hypotheek. De nieuwe vriendin is de Andere Vrouw, daar komt ze niet onderuit. Gelukkig duurt het niet zo heel lang voor de mensen aan je bestaan wennen. Na een jaar of vijf is het over en ben je Tweede Vrouw geworden en na tien jaar vervalt het nummer helemaal. De eerste jaren zijn het moeilijkst, vooral als er sprake is van een boze ex. Wat dat betreft heb ik veel gruwelverhalen gehoord. Een vrouw gooide alle ruiten van het huis van haar gewezen echtgenoot in om te illustreren dat haar leven aan scherven lag, een andere belde iedere nacht zwijgend op.

Maar de liefde is roekeloos. Dat zie je aan Janneke, tot over haar oren verliefd op Daan. ‘Daan?’ vroeg ik, toen ik het hoorde, ‘Daan is toch getrouwd met Diny?’ Maar Daan en Diny waren uit elkaar, al drie weken en Daan was nu met Janneke. Janneke zocht al jaren naar verkering maar niemand wilde. Nu is er dus Daan. ‘Is dat niet heerlijk?’ vroegen de vrienden, maar ik schudde mijn hoofd. Zij kennen Diny niet, ik wel. Diny is meedogenloos. Ze vindt Daan een nul voor het cijfer en ze over-

weegt al jaren hem zijn ontslag te geven, maar ze hebben een dochter. Die dochter zit op pianoles, op zwemmen en op ballet. Dat is een hoop werk. Ze moet gehaald worden en gebracht en dan heb je de ouderavonden, de balletuitvoeringen en het afzwemmen voor de diploma's. Dit alles nog afgezien van de weekeinden en de vakanties en Diny's drukke baan. Als Janneke denkt dat ze in alle rust van haar romance met Daan kan genieten, vergist ze zich. Dat kun je rustig aan Diny overlaten.

Maar Janneke kan al niet meer terug, de liefde heeft toegeslagen. Ik zag haar gisteren lopen: blind, beneveld en reddeloos verloren.

Geen zin

Op mijn vijftiende had ik genoeg van mijn maagdelijkheid. Ik besloot de buurjongen te verleiden. Hij was zeventien en we zoenden soms in de vestibule. Op een vrije woensdagmiddag ging ik naar hem toe. Het begin was eenvoudig genoeg. We belandden op bed en trokken wat kleren uit. ‘Nu!’ dacht ik en fluisterde hartstochtelijk: ‘Zul je voorzichtig zijn?’

Een mooi moment, een fijne herinnering voor later zou het worden. Maar de buurjongen dacht er anders over. ‘Wat ben jij van plan?’ vroeg hij onthutst.

Dat heb je met zo’n moderne opvoeding, je leert niet twifelen. Stapels voorlichtingsboeken had ik gelezen en ik dacht dat ik alles wist. Nergens stond dat een man ook wel eens ‘nee’ zegt. Er was wel een hoofdstuk ‘Impotentie’, maar dat ging over slaperige slakjes en wanhopige pogingen. Daar ging het hier niet om.

De meeste vrouwen denken dat mannen niets liever willen dan neuken, elke dag neuken, overal neuken, neuken met alles wat beweegt. ‘Een man zal een rivier vol snot oversteken,’ orakelde Valerie Solanas in 1971, ‘als er aan de andere oever een vrouw op hem wacht die te neuken is.’ Valerie Solanas hield niet van mannen.

Het is maar de vraag of mannen werkelijk zo hitsig zijn of dat ze dat alleen maar beweren. Ik ken heel wat vrouwen die klagen over het tegendeel. Anke bijvoor-

beeld. Ze is getrouwd met Henk, een robuuste aardige kerel die maar het liefst aan zijn computer zit, niet aan Anke.

Jaren geleden zijn ze wel naar dokters geweest, deskundige seksuologen die duistere remmingen vermoedden in Henk z'n lustbeleving. Maar Henk haalde zijn schouders op. 'Een orgasme is leuk, maar het is zo'n gedoe om zover te komen,' zegt hij, 'ik vind het niet leuk om zomaar op Anke te gaan liggen raggen, dus moet het eerst gezellig worden, dan wil ik haar strelen en zorgen dat ze klaarkomt. Daarna wil ik pas neuken en ik vind het ook geen manier om meteen in slaap te vallen, dus vrijen we nog wat na. Allemaal hartstikke leuk, maar niet iets voor iedere dag.'

'En zelfs niet iedere week,' zucht Anke.

Ik kan me best voorstellen dat sommige mannen er de brui aan geven. In alle artikelen over seks die in kranten en tijdschriften verschijnen staat, steeds in andere bevoordingen, hoe weinig mannen van vrouwen begrijpen. Nauwelijks hebben ze geleerd waar de clitoris zit en hoe die tot leven gewekt moet worden, of er is weer een G-plek die – als hij hem weet te vinden – het vrouwelijk genot pas goed teweeg zal brengen. Op die manier wordt seks wel een hele opgave. Een eenzame taak, want een man is niet te helpen. Als de vrouw zelf het heft in handen neemt of uitlegt wat ze leuk vindt in bed, vermorzelt ze zijn zelfvertrouwen.

Mannen zijn zo teer. Ik ken er een die vier jaar lang niet met zijn nieuwe vriendin naar bed durfde, omdat de vorige altijd zo kwaad op hem werd als hij niet vaak genoeg geil was. 'Ik hou van je,' had hij tegen de nieuwe vriendin gezegd. 'Maar in bed doe ik niks hoor, alleen een

beetje vrijen.' Zij vond dat niet zo erg, want ze houdt wel van gevoelig en nu, na vier jaar, begint hij eindelijk over de schrik heen te komen. Een andere man vertelde dat hij zo'n last had van objectiviteit. Als hij met een dame verkeerde, zag hij zichzelf bezig. Hij zag zijn witte billen op en neer gaan en schaamde zich dood. Daarom deed hij maar liever niets. En hoe is het met de stoelgang? vroeg ik. Daar had hij nog niet objectief over nagedacht.

Misschien hebben mannen wel gelijk als ze bang zijn voor vrouwen. Sommige vrouwen doen echt eng. Ze schreeuwen hard of hijgen onuitvoerbare opdrachten. Er zijn er die in het vuur van de liefde z'n rug aan flarden krabben of hun tanden in zijn schouder zetten.

Een apart geval is Doortje. Doortje heeft een hobby, hij heet Huub. Onophoudelijk verzint Doortje nieuwe manieren om Huub een zo lullig mogelijk figuur te laten slaan. Op familiefestjes vertelt ze over de vakantie waarin Huub zou gaan vissen, en iedere dag zo lang bezig was met het nakijken van zijn hengels dat hij nooit tot vissen kwam, over de keer dat hij een schilderijtje zou ophangen en zijn mouw meespijkerde, de keer dat hij de politie had gebeld omdat hij dacht dat zijn auto was gestolen. De auto stond in de garage. Terwijl Doortje vertelt zit Huub schaapachtig te lachen. Hij weet niet beter. Hun liefdesleven torpedeert Doortje door rond het bed te paraderen in een periodebroek. Dat is een kloeke onderbroek met plastic kruis, die door sommige vrouwen tijdens de menstruatie wordt gedragen. Misschien een praktisch kledingstuk, maar een remedie tegen begeerte. Huub laat zich door de periodebroek ontmoedigen en Doortje lacht hem uit: 'Slappe hap!' scheldt ze. 'Dooie diender!'

Niet iedere Huub heeft een Doortje. Er zijn mannen zat die ook zonder schrikbewind geen zin hebben in seks. Dat is vervelend genoeg voor hun geliefde, maar er komt nog iets bij. Mannen zijn zo onelegant in hun presentatie. Als een vrouw geen zin heeft in seks, vertelt ze een smoesje, een keurig excuus waardoor ze de verantwoordelijkheid op zich neemt. Hoofdpijn bijvoorbeeld, of het late uur, de kou of juist de warmte. Mannen doen dat niet. Die laten onbekommerd de spanning stijgen, ze mompelen 'welterusten' of 'zeur niet' en trekken zich niets aan van de etiquette. Ik ken maar één man die weet hoe het hoort. Hij is dol op zijn vrouw, maar van seks vindt hij alleen de intimiteit interessant. 'Zullen we in bed gaan liggen?' zegt hij tegen haar, 'dan doen we net of we al geneukt hebben.'

Lief

Toen Zambia-Jan uit Zambia terugkwam, was hij veranderd. Hij had zelfvertrouwen gekregen en minachting voor Nederland. Hij vertelde vaak en veel over de voordelen van Zambia en vooral over de Zambiaanse vrouwen. Die waren liever, beter en enthousiaster in bed dan alle vrouwen die Zambia-Jan in Nederland ooit in zijn armen had gehouden. Ik kon me goed voorstellen dat hij er zo over dacht. Hij was vóór zijn reis al niet erg in de smaak gevallen, vrouwen vonden hem saai. Na zijn terugkeer in Nederland was hij nog steeds saai, maar nu wekte hij ook ergernis. Ik vond hem ook nogal vervelend, vooral als hij klaagde dat Nederlandse vrouwen niet lief zijn. Lief! Gadverdamme. Een lieve vrouw glimlacht, een lieve vrouw cijfert zichzelf weg, ze denkt eerst aan anderen en dan aan zichzelf. Ze is pas gelukkig als iedereen in haar omgeving dat is, een lieve vrouw is warm, zacht en belangstellend.

En wat krijgt ze daarvoor terug? Precies: een man. En als ze die heeft, wordt ze nog liever. Ze houdt zich op de achtergrond, ze moedigt hem aan, ze zorgt voor hem, is toegewijd zonder dat ze hem bedilt of betuttelt. 'Wat heb jij een lieve vrouw,' zegt iedereen tegen haar man. Dat is haar enige beloning, verder heeft ze er niks aan. Misschien dat haar man lief terugdoet, maar dat is niet eens zeker. Er zijn heel wat rotzakken die een schat van een vrouw hebben. Waarom geeft dat mens zo'n man geen

flinke trap op een plaats waar hij er niet tegenkan? Waarom blijft ze altijd lief? Dat komt door de verslaving. Lief zijn is verslavend.

Toen ik klein was, is het begonnen. Ik was bang van andere kinderen, want ik werd veel geplaagd. In plaats van hard van me af te bijten, probeerde ik mijn vijand te paaien. Daar traptten de kinderen niet in, maar volwassenden wel. Die vonden me snoezig! Mijn hele jeugd lang ben ik opgetild, geaaid en geknuffeld door grote mensen. Terwijl andere kinderen lekker keet gingen schoppen, gaf ik de plantjes water. Na schooltijd las ik zoet een boek.

Lief en laf, wat een treurige combinatie.

‘Jij altijd met je indelingen!’ zei een man die zichzelf heel vrouwelijk van geest vindt. ‘Ik ben bijvoorbeeld best een lieve man.’ Hij is inderdaad zachtmoedig, rustig en vriendelijk, maar dat is niet lief. Hij cijfert zichzelf niet weg, hij kookt geen eten dat hij zelf niet lust, hij poetst niemands zelfvertrouwen op met uitgekiende complimenten. En op straat mag hij nors kijken als hij daar zin in heeft. Als een vrouw dat doet, krijgt ze klachten. Een vrouw moet lief zijn, vinden de mannen.

Gelukkig zijn er vrouwen die zich daar niks van aantrekken. Marja bijvoorbeeld. Marja is een haai. Ze is getrouwd om niet te hoeven werken, ze heeft een baantje om het huishouden niet te hoeven doen, ze heeft een minnaar vanwege de cadeautjes. Marja is gek op cadeautjes en als haar minnaar niet regelmatig iets voor haar meeneemt, gaat ze mokken en dreigt ze alles eerlijk aan haar man op te biechten. Daarmee heeft ze haar minnaar in de tang, want haar man is zijn baas. Marja geniet van haar macht.

Gemma is ook heel erg. Gemma heeft een huis en een

vriend. Als ze 's ochtends wakker wordt, maakt ze hem ook wakker. 'Het is half acht!' fluistert ze dringend. Nu gebeurt dat in heel veel huishoudens waar mensen 's ochtends naar hun werk moeten. Maar Gemma werkt niet en haar vriend hoeft pas op directeursstijd te beginnen. Ze wekt hem omdat ze thee wil en die moet hij zetten. Gemma kan er niet tegen als haar vriend in bed ligt terwijl zij al op is. Soms probeert de vriend het even. Dat houdt hij een half uur vol. In dat halve uur stelt Gemma vragen: wat hij die dag gaat doen, of hij uit wil slapen, waar de zeep ligt, of hij een kater heeft. Waarom hij steeds weer bij Gemma gaat slapen, is mij een raadsel. Hij heeft ook een eigen huis, maar dat is hij eeuwig aan het opknappen. Soms gaat Gemma een poosje bij haar zuster in Brussel logeren. Dan past haar vriend op haar huis. Hij mag er niet wonen, dat wil Gemma niet hebben, maar ze wil graag dat hij de post op een stapeltje legt en het aquarium verzorgt. 'Doet hij dat?' vroeg ik verbijsterd. 'Ja natuurlijk!' zei Gemma. 'Hij houdt van me.'

Als je het lief zijn eenmaal hebt afgeschaft, zijn de mogelijkheden onbegrensd. Yolanda is ambtenaar. Ze heeft een goed salaris en mooie vooruitzichten. Ze woont samen met een man met een uitkering. Als de sociale dienst dat wist zou de vriend zijn uitkering kwijtraken. Dat zou niet terecht zijn. Yolanda houdt de administratie zorgvuldig bij. Als zij boodschappen doet, presenteert ze na het dessert de rekening, de vriend moet de helft van de huur betalen en een bijdrage in de benzinekosten. 'Ik wil niet dat hij op mijn zak teert,' zegt Yolanda. 'Dat is niet goed voor zijn zelfrespect.'

Terwijl de loeders, de krenge en de serpente de wereld naar hun hand zetten, zetten de lieve vrouwen

koffie. Ze vallen niemand lastig en als ze zelf lastig worden gevallen, weten ze niet hoe ze zich moeten verdedigen. Ik ken een schat van een vrouw die daarbij ook nog mooi is. Mannen zijn niet bij haar weg te slaan. Wanhopig wordt ze ervan, maar ze is te lief om ze met succes af te poeieren. Als ze 'Rot op!' roept, gaan de mannen stralen. 'Wat een kittig ding!' denken ze.

Het moet maar eens afgelopen zijn. Lieve vrouwen zullen hun verslaving moeten afleren. Net zoals de flauwte, de kuisheid en de jarretelgordel in onbruik zijn geraakt, wordt lief zijn een zeldzaamheid, een intieme perversiteit waar een doodenkele vrouw zich weleens aan overgeeft, omdat het de liefde ten goede komt. Heel even maar en daarna gaat ze weer lekker snauwen.